

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

"Danica" izhaja vsak petek na celi polji, in velja po pošti za celo leto 4 gl. 60 kr., za pol leta 2 gl. 40 kr., za četert leta 1 gl. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za celo leto 4 gl., za pol leta 2 gl., za četert leta 1 gl.; ako zadene na ta dan praznik, izide "Danica" dan poprej

Tetaj XXXVII.

V Ljubljani, 25. mal. serpana 1884.

List 30.

Premišljevanja in molitve za vse stanovce.

(Dalje.)

d) Nezaupnost, da bi Bog hotel odpustiti,

marsikterega zadržuje, da se noče brez odloga k pokori in poboljšanju obrniti. — Pa tudi to je sleparija hudobnega duha, ki le na to gre, da bi naše spreobrnjenje zabranil. Zdaj nas dela v pregrehah prederzne, da naj se nič ne bojimo; zdaj zopet maloserčne in obupne, da se preveč bojimo; zdaj nam kaže naše grehe kot majhne prestopke, zdaj zopet kot neodpušljive hudobije; zdaj nam prigovorja, da se še nič ne mudi, zdaj zopet s tem plaši, da je že prepozno! Od satana preslepljen grešnik misli: tega greha se ne smem spovedati, sicer ne dobim odveze; ali pa zopet misli: sej je tako vse zgubljeno, poboljšati se tako ne morem, en greh več ali manj! in zopet: Bog mi ne bo odpustil, sem ga celo preveč žalil!

Grešnik, kdorkoli si, ne daj se s takimi sleparijami zapeljati in od nemudnega pokorjenja in poboljšanja odvracovati; ampak to vedi in verjemi, da s pomočjo milosti Božje se zamore vsak, še tako velik grešnik poboljšati, in da Bog vsakemu grešniku grehe odpusti, če se resnično skesá, in terdno voljo ima poboljšati se in pravo pokoro delati. Bog je namreč vsakemu skesanemu grešniku odpuščanje obljubil in bo svojo besedo tudi gotovo spolnil. Sej je njegovo usmiljenje tako veliko, kakor njegovo veličastvo! Kdor eno veruje od Boga, mora tudi drugo verovati; zakaj Bog bi ne bil Bog, ko bi skesanemu grešniku ne hotel ali ne mogel grehov odpustiti. Bog sam govori po preroku: Ali mar jest želim smert grešniku, ali ne veliko več, da se spreoberne in živi! In zopet pravi: Če so vaši grehi tudi rudeči kot škerlat, bodo beli kot sneg. —

Tudi strah pred spovedjo nas ne smé od poboljšanja zadrževati, češ: ne bomo dobili odveze. To je res, da v nekterih okoljščinah spovednik ne smé in ne more precej odveze dati; ali ravno to nas mora toliko bolj in toliko prej k spreobrnjenju priganjati! In če potem le prav pripravljeni nazaj pridemo in po naročilu spovednikovem storimo, gotovo bomo tudi odvezo dobili.

Vse take pretveze so tedaj nespametne in grešnik le sam sebe goljufa, če se za nje méni. Grešnik bi moral namreč dokazati, da se res ne more poboljšati, tudi z gnado Božjo ne; moral bi dokazati, da je vse

storil, kar je mogel, pa da mu Bog vendar ni hotel odpustiti! Ker pa tega nobeden ne more dokazati, temuč je le nasprotno res: je tedaj dokazano, da je poboljšanje s pomočjo milosti Božje mogoče. — Če je Bog Davidu, Petru, Avguštinu, Magdalení, Mariji Egipčanki, Pelagiji, Afri, Marjeti Kortonski in drugim velikim grešnikom in grešnicam odpustil; kje je potem kakšen grešnik, da bi se po pravici pritoževati smel, da ravno njemu Bog noče odpustiti? — So se ti in drugi s pomočjo gnade Božje poboljšali, zakaj da bi se mi ne mogli, če le v resnici hočemo.

Molitev.

O Bog, daj mi sleparije hudobnega duha prav spoznati, da se mu ne bom pustil od poboljšanja odverniti. Vem, da si Ti milostljivi, usmiljeni Bog, ki skesanega grešnika ne zaveržeš; ampak ga tisto uro zopet v prijaznost sprejmeš, kadar se poboljšau k Tebi oberne! Kakor zgubljeni sin, se bom tudi jest k Tebi, svojemu Očetu, in k Tvojemu namestniku, spovedniku, nazaj podal in porečem: Oče, grešil sem zoper Tebe in zoper nebo, in nisem več vreden, Tvoj sin imenovan biti; sprejmi me le za najmanjšega najemnika! In Ti me bodeš gotovo zopet sprejel! Če bi tudi spovednik, Tvoj namestnik, ne mogel precej odveze podeliti, hočem vse storiti, kar mi bo naročeno, da jo kar najhitrejši mogoče, zopet dobim! Res, o moj Jezus, sem zlo ranjen in razmesarjen; ali ravno zavoljo tega se Ti bom še bolj smilil, da mi bodeš še hitrejši pomagal in kakor usmiljeni Samarijan moje dušne rane obezal in zacelil. Saj Ti si Jezus, to je Odrešenik, ki si zato prišel, da bi tudi mene mojih grehov odrešil. —

Toraj nobenega odloga več! Grehov je bilo že dovolj; zdaj naj se pokora prične; pa prava resnična pokora. Če mi bo pa pokora težavna, se bom k Tebi zatekel in Ti mi bodeš pomagal s svojo gnado, kakor si drugim spokornikom pomagal. V Tebe, o Gospod, zaupam in vekomaj ne bom osramoten. Amen.

Modroslovje.

II.

Po nočnem viharji je postalo krasno jutro. Na vse zgodaj korakata dva mladeniča po ozki poti zaraščenega hriba. Dijaka sta, višesolca, eden bogoslovec, drugi

pravnik, ki se gresta kot prijatelja narave v jutro sprehajaj. Ni jima sicer zmanjkovalo besedi, ali vendar je bil bogoslovec Bogomil nekam malobeseden, ter je imel tovariš Mirko dovolj prilike svoje zgovorniške darove razkazovati. Oba sta iskreno ljubila naravsko lepoto in o njej se je večinoma snoval razgovor. Zlasti je Mirko hitro opisoval, skoro bi rekel, opeval, kar se mu je znamenito zdelo.

Bila je pa res krasna narava okolo mladih sprehajalcev: hrib, gozd, pred njima planjava, okoli katere se je zvijal, iz hriba prihajajoč, mali potok; — planjava pa se je potozala ob strani hriba v ozko dolino, obdajano od druge strani z višim hribom, ki se je družil z večim gorovjem — kratko: kraj v naši lepi gorenjski strani. — Ko sta tovariša v nekoliko daljšem premolku prehodila mali klanec in stala kar naenkrat pred naj lepšim prizorom, vsklikne skoro nejevoljen Mirko: In ti prijatelj, še sedaj molčiš? — Da, skoro naj raji bi molčal, mu odverne Bogomil. Prav rad pripoznavam svojo slabost, da mi ni moč najti vselej besede za to, kar čutim. — Ti si čuden še vedno, kakor si bil, govori dobrovoljno Mirko. Veš kaj, Bogomil, ker sva že pri tem in ker sem večkrat mislil na to: ti mi moraš enkrat do dobrega razložiti, kaj ti roji po glavi, kader hodiš ali sediš nekako odveč zamišljen. Pa sedaj skoro da ni časa za to. Le glej ta solučni svit nad našimi gorami in našim poljem in to lesketanje v travi v posameznih kapljicah in ta prijetni zrak; serkaj to nebeško pijačo! Oj lep je svet, kakor nalašč zame! — Bogomil pa se oklene druzega tovarša in mu govori: „O Mirko, vem, da me imaš rad in tudi jaz sem ti iz serca vdan. Ali vendar najini duši, najna značaja nista enaka. Zato se ti zdi marsikaj čudno, kar pri meni opaziš, akoravno mi tega ne zameriš in mi tega ne očitaš. Ravno sedaj se je to pokazalo. Ti se veseliš narave, jo občuduješ, kar je lepo, te gine in kar je v tvojem sercu, to se zliiva v besede. To ti dela veselje in zabavo. Dalje pa nikdar ne segaš. Ti ne opazuješ narave, ampak jo samo gledaš, in to ti je dovolj. Dalje pa nikdar ne prashaš, zakaj je tako in čemu je tako, čemu in zakaj me to gine in drugo ne. — Jaz sem drugačen. Kar opazujem me navadno prešine. Ko sem stopil na to-le ravnico, odkoder imava tako krasen razgled, in meril z očmi te lepe naravske oblike, mi je serce utripalo in plalo v raznih čutih. Kaj sem čutil? Zastoj bi se trudil, ako bi ti hotel vse popisati; misli se mi vzbujajo, kakor se vsipajo čebele iz panja o lepem vremenu. In kaj mislim? Glej; ne morem biti zadovoljen, da bi samo vžival lepoto v naravi, temuč precej se mi vrine prašanje: Kaj pa je neki ta lepota? Čemu je taka? Čustva serčna me dvigajo kvišku, kmalu vidim naravo le na pol še pred očmi. Ne, ne. — si mislim — narava ni sama po sebi taka. To življenje, to gibanje prihaja od nekoga, ki res živi, v vsi popolnosti, večji kakor mi tukaj, in tu v naravi gledam kakor v ogledalu njegovo življenje, njegovo delovanje. — In sedaj se strinjajo naj različnejše podobe v eno podobo, v eno lepoto, v eno bitje, in to bitje, (mi pamet govori,) ono čuti, kakor jaz, me vidi, me pozna, da, me tudi ljubi. To bitje — kako lepo mora biti, ako je odsevanje njegove lepote v naravi tako prečudno lepo! — Serce začne močnejše biti in vzbuja se nekaj takega v njem, kar imenujemo ljubezen in češčenje. O ko bi poznal, prijatelj moj, to ljubezen! . . . Kaj bi storil v takem trenutku, ne vem. Razprosterl bi roke in oklenil se tega bitja; padel bi na zemljo in molil. Žene me nekaj dalje in dalje. Le spoznati, vedno več spoznati in v tem spoznanju raztopiti se — me žene; moj Bog, sam ne vem, ali ni kaj pregrešnega v tem neberzdanem hrepenenju? Ne zameri, če me zamakujeje v take občutke včasih stori odljudnega“.

Med prijateljema govor premolkne. Mirko gleda zamišljen v tla in berska s palico po pesku, Bogomil pa je videti kakor spehan, kakor da ne more dalje govoriti. Počasi se oberne proti gozdliču, kamor se je zavijala pot. Mirko gre za njim in gozdna senca zagerne z animiva šetalca.

Ne vem, komu da si ti sam, mili čitatelj, bolj podoban, Mirkotu ali Bogomilu? Ako si Bogomila vsaj nekoliko razumel, razumel si ob enem nekoliko, kaj je modrovanje ali bolje: našel si vir, iz katerega prihaja modroslovje in še poprej — modrost. Videl si eno vsakemu človeku — se ve da v različni meri — prirojeno hrepenenje po spoznavanju, videl si ga v tem mladeniču, kako je močno, živo, kako mu prevzema vso dušo: vcepil ga je v serce Bog sam, in težko bi ne bilo dokazati, da je to hrepenenje plemenito v človeku. Kajti ta nagon ga vodi do one človeške popolnosti, katero imenujemo modrost. Kaj ne, pamet nam je dana, da jo imamo kot luč, kader delamo. Pamet nam kaže vse stvari, vsa bitja. Kolikor bolj spoznamo stvari s katerimi imamo opraviti, toliko ložej tudi delamo in sicer prav delamo. Modrost pa je ona popolnost naše pameti, ki nam kaže stvari, kakor so in kako je treba z njimi delati. Pa to bi bilo še kaj malo: modrost nam razodeva tudi in zlasti še vzroke vseh stvari, t. j. ona nas podučuje, kader se prašamo: zakaj je tako, in prava modrost nam kaže zadnji vzrok vesoljstva — Boga. — Pa kaj je to posebnega, praviš. Saj Boga lahko spoznam tudi brez modrosti. — Nepoterpežljivi čitatelj, ki tako govoriš, pomisli le, da tudi nevedni kmetič, ki vidi prvič železnični hlapou, spoznava, kaj je hlapou: tajiti pa ne moreš, da ga hlapou voditelj, ki je izurjen v strojih, pozna vse drugače. Ali meniš, da je vsakemu Bog tako maloznatna beseda, kakor nekomu, ki mi je nemarno pravil, da se nikakor ne more navdušiti za Boga. češ, saj je Bog nekaj tako vsakdanjega, navadnega, da si že kar nič ne misli, ko izgovarja to besedo. Slepca ne pomaga nič govoriti o svetlobi in barvah, zauj svetlobe in barv ni: ravno tako se mnogi pomilovalno posmehujejo, ko se govori o modrosti, o spoznanju itd.; saj zanje kaj takega ni in ne more biti! — Kader pa vemo, zakaj da je kaka stvar, ali od kod da je, kako je nastala: potem nam ni težko spoznati: čemu, v kak namen da je stvar. Kajti vsako bitje ima kak namen ali smoter in kader hoče kako bitje do dobra spoznati, mora poznati tudi njegov namen. — Vse to se nam razodeva v modrosti in sicer ne samo spoznanje posameznih stvari, njihovega vzroka in namena: marveč vesoljstvo se nam odpira v modrosti, vse kar je, kar je bilo in bode. In ker živi človek v tem vesoljstvu ter je tudi sam del — akoravno zelo majhen — v njem, ker ima namen, da v njem deluje: mu kaže modrost, kako da naj deluje, kateri da je njegov lastni namen in kako ga zamore doseči.

Tako obsega modrost vse spoznanje in vodi h krati tudi naša dejanja. Kakor nam odpira oko naše prekrasni zunanji svet, pa nam h krati kaže, kam naj stopimo in kam naj gremo: enako vsipa iz modrosti luč na vesoljstvo in tudi na nas, da vemo kam nagibati svojo voljo in svoje serce, da dospemo do lepega in srečnega konca.

L.

Kako se godi preganjavcu sv. vere?

Leta 397 je bil umerl carigrjski patrijarh Nestorij; izvolili so mu naslednika sv. Janeza Krizostoma, duhovnika v mestu Antiohiji. Da je bil ta izvoljen za naslednika, se je nekoliko potrudil tudi višji cesarski kamornik Evtropij. Sicer se ta ničvredni dvornik ni dosti zato brigal, ali sedi na patrijarhovem stolu svet mož

ali kak posvetnjak; vendar se je hotel prikupiti s tem ljudstvu, da je priporočil za patrijarha svetega, zaslužnega moža. Dobro je vedel, da carigrasko ljudstvo želi le Janeza Krizostoma, duhovnika antijohijskega, ki je bil daleč okoli znan kot izversten cerkveni govornik. Razun tega si je pa Evtropij mislil: ako mu pomagam do te visoke časti, mi bo on gotovo hvaležen in bo delal tako, kot bom jaz želel.

Ali Evtropij se je zmotil, ako je tako sklepal. Le težko so pripravili Krizostoma do tega, da je sprejel težavno čast: ko jo je pa sprejel, je pa pokazal, da on hoče biti služabnik cerkvi, ne pa delati tako kot je zahteval posvetni dvornik. Slušal je besede, ki pravijo: Bogu je treba bolj pokornemu biti, kot ljudem. On je grajal grehe navadnih ljudi in grehe knezov, svaril je posebno velikaše, ker ti s slabim zgledom naredé veliko zlega in ne mislijo, na to, da vse posvetno mine, da mine tudi njih bogastvo in veselje.

Z Evtropijem pa se je spert sveti nadškof še iz drugih vzrokov. Zanašal se je ta dvornik na to, da mu cesar Arkadij vse zaupa, hotel je tedaj uzeti Cerkev mnogo pravic in prostostij. Znano je, da je imela cerkev nekedaj to-le pravico: ako se je kedo hudo pregrešil in ga je begočega zasledovala pravica, je tej lahko ubežal v cerkev in ondi je bil varen pred biriči. Vendar cerkev s tem ni hotela dati potube resničnim zločincem; ona je hotela le v varstvo vzeti nedolžno preganjane. V tistih časih pa je bilo hudo živeti; oblastnije so preganjale vsacega, ki jim ni bil všeč, če je storil kaj hudega ali ne, za pravico se dosti niso brigali. Veliko dobrega je tedaj storila cerkev, ako je rešila večkrat s to pravico nedolžno življenje. To pravico tedaj je hotel Evtropij uzeti cerkvi. Ali Krizostom se je temu nasilstvu postavil v bran, kolikor mu je bilo moči; hotel je ohraniti to pravico cerkvi. Evtropij je videl, da mu je spodletelo, da je cerkvi ostala ta pravica — njemu v srečo; pač on ni mislil, da pride kmalo čas, ko bode on sam iskal zavetja v Božjem svetišči.

Zaupal je dolgo cesar Evtropiju, ali ta je mnogokrat zlorabil to zaupanje ter si je s svojo terdostjo in prevzetnostjo pridobil mnogo sovražnikov; med temi je proti njemu najbolj delala mlada cesarica Evdoksija. Deržeč v naročji svoji mladi hčerki Flakcilo in Pulherijo je stopila pred moža, pokleknila predenj in mu tožila, kako zelo jo je razžalil Evtropij, tožila je in jokala; jokala sta pa tudi otroka videč, da plaka mati. Arkadij je bil ganjen; poklical je Evtropija pred-se, odvezel vse časti in mu je ukazal, naj se mu ne prikaže več pred obličje. Ob čast in veljavo je prišel poprej tako ošabni dvornik. Dolgo že so ga ljudje sovražili; kako so sedaj vriščali in šumeli, ko so zvedeli, da mu je zašla zvezda sreče. Žugali so mu in ga preganjali. Nikjer se ni čutil varnega, nihče ni hotel vzeti pod streho preganjanega in zaničevanega dvornika. Bežal je tedaj nekedaj tako ošabni Evtropij v cerkev ter iskal ondi zavetja, on, ki je nekda hotel uzeti cerkvi pravico zavetja in je že ukazal, da se imajo vsi, ki bi se zatekli v cerkvi, izvleči iz nje s surovo silo.

Ko je cesar izvedel, da je Evtropij bežal v cerkev, je poslal vanjo vojakov, da bi ga prijeli. Stal je v cerkvi bleđ, zobje so mu škertali, tresel se je na vsem životu, saj je vedel, kaj da ga čaka, ako ga izvlečejo iz cerkve. V tem trenutku se je potegnil Krizostom za preganjanega. Kakor je nekedaj brabil cerkveno pravico zavetišča proti Evtropiju, tako je sedaj branil z besedo proti cesarskim vojakom; morali so oditi brez Evtropija.

Nato je poslal cesar vradnike k Krizostomu, naj pride on sam k odgovoru radi svojega ravnanja. Krizostom je prišel v cesarsko palačo, neustrašeno je stal tu pred cesarjem, kakor je stal nebojazljivo v cerkvi

pred trumo vojakov. Govoril je cesarju na serce, govoril tako, da ni več zahteval, naj se izroči Evtropij. Kako ga je svetnik pregovoril in spravil na svojo stran, se je kmalo pokazalo. Oborožena vojska se je zbrala pred cesarsko palačo in je s krikom zahtevala od cesarja, naj ukaže umoriti Evtropija. Cesar se jim je prikazal in je skušal potolažiti divje vojšake, polagal jim je na serce, naj se nikari ne spominjajo samo njegovih hudobnih del, naj mislijo tudi na njegove zasluge, katerih se vé da ni imel veliko, in naj mu odpuste, ko ga vidijo že tako zelo poniževanega. Vse zastoj. Vojšaki so vedno bolj divjali, zahtevali smert Evtropijevo, vihtili so meče in izgovarjali zabavljice; še le ko jih je cesar s solzami opomnil sv. altarja, kterega se je oklenil nesrečnik, so se dali nekoliko potolažiti in so se razšli.

Ali ljudstvo ni bilo stalno potolaženo; polno sovraštva se je zbralo prihodnji dan v cerkvi, v katero se je bil zatekel Evtropij. Stopil je sv. Krizostom na leco in je začel govoriti: „V vseh časih, sosebnost pa danes je prav, ako rečem: „o minljivost, vse na svetu je minljivost!“ Živo je na to opisoval slavo, ki je obdajala Evtropija, opisoval njegovo mogočnost in priznanje, katero so mu skazovali. „Vse je izginilo! Vihar otépa drevo vsega pérja ter ga žuga tresočega se vreči v prah.“ Spomnil se je zopet govornik slave preganjanega, in zopet minljivosti njegove sreče: „Vse to je bila le noč, bile so le sanje. Danilo se je, ali dan se je nagnil; spomladanske cvetlice, ki so cvetele tako lepo, vse so se posušile; prišla je senca in je zginila; dim se je prikazal in je zginil; pajčevina, ona se je stergala. Kličimo si tedaj mnogokrat v spomin besede: o minljivost, vse je minljivo!“

Naj bi bile zapisane te besede na stenah, na oblekah, na javnih terghih, na potih, na vratih, pred vsem pa v sercu posameznega človeka. Mnogi verjamejo laži in neresnici; naj bi tedaj pri vsaki večerji, pri vsakem zajuterku drug družemu klical besede: o minljivost, vse je minljivo!“

Evtropij se je oklenil altarja, ko je govoril Krizostom ter kazal ljudstvu minljivost vse slave, kako so ga zapustili vsi prilizovalci; govoril je, kako ljudstvo sedaj hrepeni po kervi onega, ki je zapravlil skoro vse premoženje, da je napravil množici veselje v gledališčih; govoril je, kako išče sedaj zavetja v cerkvi, katero je prej preganjal; djal pa je svetnik tudi, da ne govori tega hoteč sramotiti nesrečnika, temuč le radi tega, da bi iz tega izgleda sprejeli nauk. Da bi jih nagnil k usmiljenju, jim je klical: Naj vam je zadosti njegove nesreče! Ali ste pa zaradi tega še bolj jezni na Evtropija, ker išče zavetja v cerkvi, on, ki je bil nekedaj njen sovražnik? Veliko več, mi moramo za to slaviti Boga, ki ga je tako ponižal, da bi spoznal moč in usmiljenje cerkve, ki ga sedaj varuje z svojo obrambo in pokriva s svojimi perutimi; ona ne misli na krivice, ktere ji je storil, zopet ga sprejme v svoje naročje. V tem se kaže lepota sv. Cerkve bolj, kakor v družih zmagah, to je njena naj krasnejša zmaga! To osramotuje pogane in jude; to še le pokaže njeno dobroto, ako se ona usmili vjetega sovražnika, ga sprejme, in ako ga vsi zapusté, ga zgerne v svoje krilo prav kakor ljubeča mati ter stopi med njega in cesarjevo jezo, nad njega in sovrašto razdraženega ljudstva. — Ne spodtikajte se nad tem, da objema altar hudobnež, skopúh, človek onečasten z ropom! Saj je tudi nečistnica smela se dotakniti nog Jezusovih; nečistnica njega ni storila nečistega, temveč Cisti in Nedolžni je njo očistil.“

„Ne spominjajte se krivic, ktere ste prejeli; mi smo služabniki Križanega, ki je govoril: Oče, odpusti jim; nevedó, kaj delajo! Ako je Evtropij cerkvi hotel uzeti pravico zavetja, je tudi pokazal on sam prvi, da ni delal

pravično; on stoji tu pred svetom in Vas molče opominja, nikari ne delajte tako, kakor je delal on, da ne boste terpelí, kakor terpi on: Njegova nesreča naj je nam učiteljica. Kralju ni v tako slavo prestol, niti krona, kakor sovražnik, ako mu leži premagan pred nogami; tako se blišči tudi danes altar v novem lesku in njegova moč se kaže v tem, da se njega oklepa nekdani njen sovražni mogočnejš."*

Govoril je svetnik še nekatere besede o minljivosti vsega posvetnega, kazaje na nesrečnega Evtropija ter je sklenil svoj govor, proseč, naj se ga usmilijo in mu odpusté. Skoro gotovo bi bil svetnik s svojimi gorečimi besedami bil rešil kamorniku življenje, ko bi se le-ta nanagloma ne bil splazil iz cerkve. Zakaj da je to storil, ni znano. Kmalo so ga zasledili, ga vzeli in pregnali na otok Ciper; ali njegovi sovražniki niso mirovali, dokler ga niso nazaj pripeljali in umorili. Njegovo postavo pa, ktero je dal proti cerkvi o pravici zavetja, so izbrisali iz vseh državnih pisem.

To je izgled, kako se Večni maščuje nad človekom, ki je cerkvi sovražen; maščuje se večji del že v tem življenji. Tako je udaril Bog Herodeža in Napoleona, ki sta zatirala sveto Cerkev; vmes pa je tacih izgledov toliko, da so spisali o tem cele knjige. Bog ne pustí, da bi kdo njegovo hčer sv. Cerkev sovražil in preganjal. Naj taki izgledi pripeljujejo na pravo pot današnje sovražnike sv. Cerkve! Saj jim vsa zgodovina odločno kaže, da Bog varuje svojo Cerkev in jo bo do konca s svojo vsemogočno roko.

Današnji čas pri nas ima posebno potuhnjene sovražnike, kateri nimajo ravno meča ali kola v roki, pa vender sv. Cerkvi škodujejo, kjer kaj morejo, in duhovne gledajo kakor pisani gad spod skale. Naj taki nevedni sovražniki in potuhnjeni preganjavci ne pozabijo, da Gospod njih serce vidi in njihova pota vé, in da Bog po svoji večni modrosti doseže nasprotno tega, kar želé in na kar delajo sovražniki sv. Cerkve. *Fr. R.*

De secta massonum*).

Instructio S. Romanae et universalis inquisitionis ad omnes catholici orbis episcopos.

Ad gravissima avertenda mala, a Massonum secta aliisque ex ea prognatis in Ecclesiam et in omnes civium ordines illata, Sanctissimus Dominus Noster Leo XIII sapienti prorsus consilio Encyclicas Litteras „Humanum genus“ ad omnes catholici orbis Episcopos nuperime dedit. Quibus Litteris earundem sectarum doctrinas, finem, consilia detegit, curas Romanorum Pontificum liberandae a tam nefaria peste humanae familiae enarrat, easdem sectas iterum et Ipse damnationis et censurae nota inurit, simulque docet, qua ratione, et quibus armis sit contra illas dimicandum, quibusque remediis, illatis ab iisdem vulneribus sit medendum. — At cum Sanctitati Suae perspectum sit, tum demum ex curis suis uberes fructus sperandos esse, cum in rem tanti momenti omnium Ecclesiae Pastorum opera, consilia, labores unanimi nisu conferantur, mandavit huic Supremae Congregationi S. Romanae et Universalis Inquisitionis, ut quae agenda ipsis Pastoribus potissimum essent, apte eisdem proponeret. Quibus Summi Pontificis mandatis, uti par est, Eminentiissimi Patres una necum Inquisitores Generales morem gerentes, omnibus Episcopis aliisque locorum Ordinariis hanc Instructionem dandam esse censuerant.

*) Prinesla je „Zg. Dan.“ posnetek tega spisa, kateri naj pa zavoljo svoje važnosti tudi v izvirniku in v svoji obširnosti tukaj nasleduje. *Vr.*

1. Imprimis peroptans clementissimus Pontifex animarum saluti prospicere, vestigia sequutus Salvatoris nostri JESU CHRISTI, qui non venit vocare iustos sed peccatores ad poenitentiam, paterna voce eos omnes, qui Massonicae aliisque damnatis sectis nomen dedere, ad detergendas animae sordes et ad divinae misericordiae sinum peramanter invitat. In hunc finem eadem usus benignitate, qua eius Decessor Leo XII ad integrum anni spatium post rite vulgatas supra memoratas Apostolicas Litteras in unaquaque dioecesi, suspendit tum obligationem denunciandi earundem sectarum occultos coryphaeos et duces, tum etiam reservationem censurarum, peculiarem facultatem concedendo omnibus confessoribus ab Ordinariis locorum adprobatis, ut eos qui vere resipuerint, et sectas deseruerint, ab iisdem censuris absolvere, et Ecclesiae reconciliare valeant. — Erit igitur sacrorum Praesulum hanc Pontificis Maximi benignitatem fidelibus suae fidei concreditae nuntiare. Facerent autem rem pastorali sua sedulitate dignam, si hoc vertente anno. quem clementiae peculiari modo addictum vult Pontifex, sacris exercitationibus, Missionum in morem, oves suas ad aeternas veritates meditandas, et spiritum rectum innovandum excitarent.

2. Mens porro est eiusdem Sanctitatis Suae, ut Encyclicae Litterae quam diligentissime evulgentur, quo facilius omnes christifideles intelligant, quam dirum inter eos venenum serpat, quantaque eos eorumque prolem pernicies maneat, nisi tempestive sibi caveant. Tum sollertissima et impensissima opera danda erit, ut remedia tam quae a Pontifice proponuntur, quam quae propria cuiusque prudentia suaserit, adhibeantur. — Primum omnium excitare in hanc rem oportet industriam sedulitatemque parochorum; deinde adsciscenda generatim eorum opera est, quibus a bonorum omnium largitore Deo facultas dicendi aut scribendi tributa est, vel quibus divini verbi annuntiandi vel christianae plebis a culpis expiandae, vel etiam iuventutis instituendae cura mandata fuerit, ut et ipsi labores suos conferant ad detegenda Massonum aliarumque damnatarum societatum impia placita et infanda molimina, et ad reducendos in viam salutis eos, qui sive temere et incaute, sive consulto et cogitato ad eas accesserint, atque ad illos praemonendos, qui nondum in earum laqueos inciderunt.

3. Ne quis vero errori locus fiat, cum dijudicandum erit, quaeenam ex his perniciosis sectis censurae, quae vero prohibitioni tantum obnoxiae sint, certum imprimis est, excommunicatione latae sententiae mulctari Massonicam aliasque eius generis sectas quae capite 2. n. 4. Pontificiae Constitutionis „Apostolicae Sedis“ designantur, quaeque contra Ecclesiam vel legitimas potestates machinantur, sive id clam sive palam fecerint, sive exegerint sive non, a suis asseclis secreti servandi iuramentum.

4. Praeter istas sunt et aliae sectae prohibitae atque sub gravi culpa reatu vitandae, inter quas praecipue recensendae illae omnes, quae a sectatoribus secretum nemini pandendum, et omnimodam obedientiam occultis ducibus praestandam iureiurando exigunt. Anniadvertendum insuper est, adesse nonnullas societates, quae, licet certo statui nequeat, pertineant necne ad has, quas memoravimus, dubiae tamen et periculi plenae sunt, tum ob doctrinas, quas profitentur, tum ob agendi rationem, quam sequuntur ii, quibus ducibus ipsae coaeruerunt et reguntur. Ab his etiam Sacrorum Antistites, quibus germana Christi fides et morum integritas maxime curae esse debet, noverint oves suas deterrendas et arcendas esse, et eo quidem diligentius, quod ob servatam ab iisdem quandam honestatis speciem corruptelae periculum, quod in ipsis latet, difficilius a sim-

plicibus praesertim hominibus et adolescentibus persentiri et praecaveri poterit. (Konec prib.)

Zoper skrunjenje nedelj in praznikov.

„Moj pravični živí iz vere.“ Knjižica s tem glasilom nam je ravno te dni poslana iz Solnograda, ki obsega v resnici zlate nauke. Na prvo pripoveduje ginljiv izgled, kako je treba skerbeti za posvečevanje nedelj in praznikov, namreč:

Grofinja Nostitz, ki ima velike posestva na Češkem, je po vsih svojih posestvih v vsakem delavskem stanovanju pod šipo dala obesiti oglas, ki delavcem zapoveduje, da morajo dan Gospodov posvečevati. Storila je to v edinosti s svojim škofom, ki želi, da naj vsak katoliški kristjan njegove škofije za-se in za svoje skerbí, da se nedelje in prazniki posvečujejo, pa da vsi svete zakramente v redu prejemajo. Jedro razglasa je:

1) Vsi morajo dan Gospodov posvečevati, to je, pri Božji službi biti in hlapčevskih del ne opravljati; 2) vsak mora k manjšemu svojo velikonočno dolžnost opraviti po zapovedi sv. Cerkve; 3) v bolezní s ss. zakramenti se dati previditi.

Za tem nasledujejo v knjižici prav koristni nauki o tej važni tvarini, namreč o posvečevanju dni Gospodovih.

Pravi pomen tretje božje zapovedi, pravi rimski katekizem, je ta, da naj se človek prizadeva z dušo in s telesom, ob nedeljah in zapovedanih praznikih od telesnih del in opravil počivati in Bogu s pobožnostjo služiti in Njega častiti.

Nedelje in zapovedani prazniki, kakor sv. Duh pravi, „so dnevi Gospodovi, to se pravi: ti dnevi so Bogu posvečeni. Če so pa Bogu posvečeni, jih mora kristjan kakor take spoštovati, mora jih prav posebno v Božjo čast obračati. Kako pa jih ti gospodar v Božjo čast obračaš, ako taki dan odpreš štacuno in prodajaš, kakor ob delavnikih? Kako jih ti rokodelec v Božjo čast obračaš, ako take dni delaš, morebiti celi dopoldan, ko si dolžan delo v kot spraviti in k Božji službi iti? Kako ti zidar, voznik itd. dan v Božjo čast obračaš, ako v dan Gospodov zidaš, blago prevažáš itd.? Ali ti morebiti res misliš, da Bog ni mislil za resnico, ko je dal zapoved: „posvečuj praznik?“ Ti posel morebiti praviš: „Ob nedeljah in praznikih sem prost, prosta, — grem, kamor hočem?“ Ali je to res, da si prost, prosta? Ali tebi ne veljá zapoved: „Posvečuj praznik?“ Nikar se ne goljufuj! Strašno drago boš plačal, plačala, ako dan Gospodov obračaš v skrunjenje, namesto v posvečevanje! Zdaj hodiš morebiti v družbi kakega zapeljivca, kake zapeljivke: ni daleč čas, ko bota tirana v družbi hudobnih dahov za plačilo, da sta tako nehvaležno skrunila dan Gospodov! Takrat bo kes prepozno!

Sv. Duh opominja: „Ako moliš, pripravljaj svoje serce, in ne bodi kakor kdo, ki Boga skuša.“ Zato ima sv. Cerkev svoje „delapuste“, da naj se vérniki pripravljajo na praznik. Zato se zvoní v soboto in v predpraznik že ob 1 ali ob 4 popoldne in zvonilo vérnike opominja na veliko svetost družega dne. Te predpraznike ni sicer prepovedano delati, vendar pa so pomembne priprave k dobremu posvečevanju praznika samega. Mnogi še zmeraj bolj zgodaj od dela prenehujejo, grejo v cerkev, k litanijam, k spovedi, doma molijo zvečer rožni venec itd.

Prav huda zloraba predpraznikov ali vigilij pa je, ako se obračajo za kratkočase, pijančevanje, plese itd. To bi se reklo pripravljati se na oskrunovanje dne Gospodovega. Taki tedaj namenu dne Gospodovega ravno nasproti delajo. V tem oziru gospóski stanovi pogosto

greše, ko zvečer na kaki veselici popivajo, plešejo. drugo jutro in dopoldne pa spijo, namesto da bi šli k Božji službi. Tako greh za grehom nasleduje in nesrečni človek se z vso naglico derví proti časni in večni svoji nesreči!

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. (*Posvečevanje duhovnov; birmovanje.*) Ljubljana je imela pretekli teden polno spodbudovanja in duhovne radosti. Prečastitljivi teržaško-koperski škof Jan. Glavina s svojim spodbudnim in postavnim obnašanjem pri posvečevanju novih duhovnov zadnje tri dni tedna in pri birmovanju v nedeljo so vse mesto razveselili, vse vernike v dobrem poterdili. Njih pohlevna pa častitljiva beseda pri molitvah in tako svetih opravilih je vsako serce ginila. Stari in mladi, celo otroci so svete opravila v šenklaški cerkvi spremljevali z nekako pazljivo-stjo, mirno in spoštljivo, da se je iz zunanjega vidilo, kako je bilo presunjeno tudi njih serce. Premilostni škof sami so pa tudi pri več prilikah opomnili, kako lepo so bili gg. bogoslovci pripravljani in kako dostojno so se obnašali.

V soboto dopoldne, ko je bilo vse doveršeno, so presvitli škof spregovorili še nekatere pretresljive besede do čč. gg. novoposvečencev. Opomnili so, da jih je ljubljanski prečastiti kapitelj povabil, da bi nove mašnike posvetili za to škofijo, ker še ni novega domačega višega pastirja. Prav z veseljem so sprejeli to častitljivo opravilo in dopolnili, kar so po svoji moči premogli (recimo resnico: tako častitljivo, spodbudno in ginljivo, da se lepše skor ne dá misliti. Vr.) K sercu so potem v prelepih latinskih besedah gnali novoposvečenim, da naj velikrat v novo zbuja milosti, ki so jih zdaj prejeli, naj s pogosto spovedjo ohranijo milost božjo, cerkvene molitve ne le natanko, ampak z vso skerblijivostjo točno in pobožno opravljajo, obljubljeno pokoršino do svojega škofa vestno spolnujejo, ostanejo ponižni, časté naj posebno našo Mater presv. Marijo Devico, pod njeno obrambo naj živé, pod njenim varstvom naj umerjo in se zveličajo itd.

Preljubi sinovi! povabljen po častitem kapiteljnu sem rad prevzel Vaše posvečevanje, da sveta mati katoliška Cerkev poprej dobí delavcev v svoj nograd.

Priporočam Vam pa k sklepu še prav posebno pokoršino do svojega višjega Pastirja, ker sveti Duh je postavil škofo, da vladajo cerkev Božjo, ktero je pridobil s svojo Kervjo. Skazujte pa pokoršino vselej in z veselim sercem, ker veselega darovavca ljubi Bog. Pokoršina pa izvira iz ponižnosti, in ponižnost je podlaga vsem čednostim, je mati svetosti. Razodevajte nad sabo pravičnost, stanovitnost, usmiljenost, serčnost in vse druge čednosti, zlasti še čistost. Sveti sveto opravilo sveto opravljajte; zato ponovite radi in pogostoma milost, ki Vam je dana po pokladanji mojih rok. Očišujte si vest pogosto v zakramentu svete pokore. Radi molite, ker po besedah sv. Avgušтина vé prav živeti, kdor vé prav moliti; torej kdor malo moli, ali slabo moli ali celo ne moli, tudi ne more prav živeti. Zlasti cerkvene molitve ali duhovne ure opravljati ne le prav zvesto, ampak, bi rekel, s preobilno natančnostjo. Kakor boste duhovne ure vsak dan opravljali, po tém si boste nabirali zaklad ali plačila ali pa maštovanja vsaki dan; kakošen in kako velik zaklad se Vam je tedaj za vse življenje prihranil!

Marijo prečisto Devico in Mater Božjo prav z zaupanjem častite in imejte sinovsko ljubezen do nje. Vedite pa, da jo prav ljubite, ako njenega Božjega Sina ljubite z vso gorečnostjo itd.

Naj postavimo tukaj še tehtne besede, ktere škof posvečencem moli potem, ko jim je podal štolo in mašni plajš, namreč:

„Bog, začetnik vsih posvečevanj, od kogar je pravo posvečenje in polno blagoslovljenje: Ti, o Gospod! izlij dar svojega blagoslova nad te svoje služabnike, ktere za mašnike posvečujemo. Naj se z resnobo v djanji in s krotitvo v življenji skazujejo kakor starostniki, podučeni v tistih naukih, ktere je sv. Pavel Titu in Timoteju razlagal. Naj tvojo postavo noč in dan preišlujejo; kar bodo brali, naj verujejo; kar bojo verovali, naj učijo; kar bodo mislili, po tem naj se sami ravnajo: pravico, stanovitnost, usmiljenje, serčnost in druge čednosti naj sami nad seboj skazujejo, naj z izgledom svetijo, z opominjanjem poterjajo, in dar svoje službe naj obvarujejo v čistosti in brez madeža. In naj v službo tvojemu ljudstvu kruh in vino v Telo in Kri tvojega Sina z neomadežanim posvečevanjem spreminjajo. Po neoskrnljivi ljubezni naj dorastejo do doveršenega moža, do mere starosti Kristusove popolnosti, ter v dan pravične in večne sodbe Božje vstanejo s čisto vestjo, s pravo vero, polni sv. Duha. Po ravno tem Gospodu našem Jezusu Kristusu, tvojem Sinu, ki s teboj živi in kraljuje v edinosti ravno tistega sv. Duha Bog — na vse veke vekov. Amen.“

V nedeljo so presvitli škof birmovali dopoldne in popoldne — vseh skupaj 1116 ljudi. Večina birmancev je bila z dežele in mnogi med njimi že veliki, nekaj precej ali popolno odrašenih.

Zvečer ob 6 v nedeljo so se premilostni gospod škof s svojim blagim kaplanom č. g. Petrom Flegom že v Terst vernili, ker v ponedeljek so se pričele v Terstu vaje za čast. duhovstvo.

Kakor jih je bil o prihodu sprejel, tako se je pri odhodu na kolodvoru z njimi poslovil hvaležni preč. kapitelj ljubljanski.

V Sovri pri Loki so preteklo nedeljo ob desetih imeli za ondotno dubovnico znamenito slovesnost. Dolgo časa se duhovnjani niso mogli sporazumeti, kje naj bi nova cerkev stala in bile so marsiktere pritežnosti. Okrajnemu glavarju gosp. Mahkotu gre čast, da jim je dal dober svet, in poštenje ljudem, da so modrega gospoda poslušali ter se za prostor lepo zedinili: stala bo cerkev nekoliko metrov nižej kot poprešnja, in preč. gosp. kanonik in stolni župnik Ant. Urbas so 7. nedeljo po Bink. blagoslovlili ter postavili temeljni kamen, imeli spodbudno pridigo in slovesno sv. mašo. Bog daj srečo blagemu gosp. župniku Fr. Porentu in faranom, da bi srečno dognali častitljivo to delo.

V Zagrebu je 17. t. m. o 1/29 zvečer umerla usmiljena S. Arhangela Fatina, zamurka iz Kordofana. Bog ji daj večni mir. Bila je keršena v Ljubljani 5. majnika l. 1856 še z 2 drugima, ktere vse tri je bil pri čast. gosp. uršularcah oddal ranjki P. Nikolaj Olivieri, ki je pred nekterimi leti na Laškem v sluhu svetosti umerl. Sedaj umerla Fatina je bila keršena na ime Alojzija in je še z drugo zamurko, Terezino, pred kakimi tremi leti šla iz Ljubljane v Zagreb ter ste obé postali usmiljeni sestri; eua z imenom Nikolaja Zejneb, je pa uršulinska sestra v Ljubljani. Sestra Arhangela je bila v boleznii zmešana, vender je neprenehoma ustnice gibala k molitvi; molila je veči del „Češena-Marijo,“ Pod tvojo pomoč“ itd. Enkrat je s povzdignjenim glasom izrekla: „Jezus Kristus; verujem v Boga Očeta!“ Roke so se vedno gibale k molitvi rožnega venca, ali pa k delu, tudi križ je večkrat naredila; celo umirajoča, kakor je bilo znati, je ustnice nekoliko gibala k molitvi, potem pa je obstala čisto mirna, kar nič ni obraza skrivila. Alojzija je bila čverstega, postavnega značaja, čisto črna, visoke postave; zraven nekolike zamurske

svojeglavnosti prav blage lastnije. Arabski jezik, kakoršnega si čerri otroci v sužnjosti veči del prilasté, pa mnogi kmali pozabijo, je Alojzija govorila še zmeraj, saj dokler je bila v Ljubljani, kakor tudi S. Nikolaja, njena perva tovaršica. Ena posebnost zamurskih otrók med drugimi je ta, da se skor nikoli v Evropi čisto ne privadijo, da bi bili popolnoma zadovoljni; zmeraj jih nekaj žene ali nazaj, ali pa kamor si bodi naprej, če se jim še tako dobro godí. Bili so zamurčki v Veroni, v Rimu, v Neapolu, in ko so slišali, da so nekteri njih tovarši v Ljubljani, so si želeli, kteri tudi pisali in sprejetja prosili tukaj; tukajšni pa kam drugam itd.

Božje varstvo v človeških napravah.

Kadar se kaka naprava Bogu popolnoma znevéri, da ne služi več v Božjo čast in v resnični blagor človeštva ali temu celo nasproti dela; potlej po pravičnih sodbah Božje varstvo zapustí tako napravo. Tako se godí n. pr. pri kazališih, kterih namen je bil v začetku dober, sadaj služijo skor le mesenosti in posvetnosti; zato je očitno, kako jih zapuša božje varstvo. Nobene poslopja niso bolj terdno zidane kakor té, in vender nobene niso že več let v veči nevarnosti, kakor té; zakaj neprenehoma se sliši, da to ali ono velikansko kazališe je pogorelo.

Ob potih, cestah, vodah, po poslopjih je duh keršanstva s spodbudljivimi podobami in znamenji kazal, da hoče po vsih teh in tacihi napravah Boga častiti, Bogu hvalo dajati, v Božje varstvo se izročati; sadanji novopoganski duh je temu popolnoma nasproten; pokaži mi n. pr. le eno novih velikanskih svetnih stavb in poslopji po mestih, na kterem bi bilo kako keršansko znamenje? Ne le, da nova stavbarija ne dela v božjo čast, ona še s starodavnih naprav rada jemlje, terga, kar je bilo keršanskih znamenj. Kadar n. pr. popravljajo mostove čez vode in potoke, odmika stare svete podobe z njih, pa jih ne deva nazaj, ne namestuje z novimi. In ktera železnica n. pr. ima kako keršansko znamenje? Po borzah in enacihi poslopjih — kako ostudne poganske spake se temu nasproti večkrat vidijo! Tedaj zmeraj manj misli na vsepričujočega Boga; kdo se bo čudil, da se Božje varstvo odmika in da je vedno več nesreč po suhem in po vodah!

Velikanske šole po Belgiji, kakor pišejo, stojé prazne; katoličani ne marajo zanje, ker so framasoni Boga odpravili iz teh šol in so šole spremenili, djali bi, v pekél, v kakoršnega pošteni katoličani nočejo otrók dajati. Celo po Ameriki, v kteri je sicer še toliko krivoverstva in brezvértstva, vender tiste državne brezbožne šole nimajo blagoslova. Zakaj ne? Zato, ker so se Bogu popolnoma zneverile, tudi božje varstvo zgijaja iz njih.

Nesrečno Laško ima v prvem paragrafu svoje vstave katoliško vero zaznamnjano kakor državno vero; toda v djauji framasonska vlada temu ravno nasproti dela. Ljudstvo laško s svojimi škofi in duhovstvom je dobro (kakor tudi na Francoskem), framasoni pa so pravi satani na zemlji. Turk sam ima dostikrat lepši serce, kakor divji laški in francoski framasoni.

Pred nekaj časom si je poslanec turškega cesarja v Rimu jemal hišo v najem. Bila je na tisti hiši podoba Marije Dev., pred ktero je navadno luč gorela. Služabniki in pomagači „postenovič-kralja,“ kakor je znano, so grabili dobrotne naprave in samostane, in kamor so ti ljudje prišli, so tergali in pobirali tudi verske znamenja s poslopji. Mož, ki je turškemu poslancu hišo v najem dal, pa ni posnemal izgledov teh gospodov framasonov; pustil je Marijino podobo na svoji hiši; vzél je z njé le svetilko. Kmali potem pride omenjeni turški poslanec in si prostore po svojem vravná. Ker

se je pa poznalo, kjer je poprej stala lampica, je novi stanovnik prašal, kaj in kako je s to rečjo, in nato je zapovedal, da ne ena, ampak tri luči naj goré pred podobo Marije Dev. To je zbudilo stermerje pri liberalnih vekačih in v krogih gospodov framasonov; ne gre jim v glavo, da tudi turk utegne imeti kak občutek do tega, kar je drugim ljubo in sveto, in ker mu je Kristus tako častljiv, da je zmožen tudi Njegovi Materi kak dar darovati, kako čast skazati. Mohamedani namreč, dasiravno nevedni in v velikih zmotah zakopani, vendar Kristusa čislajo za preroka. Turk tedaj bode nazadnje imel več človekoljubnosti kakor framason, in katoliške svetiša bodo pred njim bolj varne, kakor pred novimi pogani. Mogoče, da kolera, ki se še vedno razširja, naučí saj mnoge izmed poživljenih, da se bojo zopet pred Bogom ponižali in Marijo zopet na pomoč klicali.

Jesén.

Kakor senca, hitro zgine,
Dan za dnevom memo nas,
Spomlad in poletje mine,
Že je tu jesenski čas.

Več pekoče ni vročine,
Hladni veter že pihljá;
Pokošene so ledine,
Žito spravljeno s poljá.

Blage ptice, pevke mile,
Božjo čast glasile nam,
So od nas se poslovile,
Preselile se drugam.

In cvetlice, ki cvetele
Po dobravah so lepo,
So močno že obletele;
Malo vidi jih oko.

List za listom z drevja zginja,
In rumeno dol' leti;
To resnobno nas spominja
Zemeljske minljivosti.

Vse nam pravi, oznanuje,
Glasno kliče in učí:
Smert se tebi približuje,
In te kmalo dohití.

A. V.

Razgled po svetu.

V Belgiji nadalje vspešuje zmaga, ki so jo 10. rožnika katoličani zvojskovali zoper framasonov; 8. julija so bile namreč dopolnovavne volitve v starašinstvu (senatu) in zmaga je bila ne manj preslavna, ker kolikor se vé, imajo katoličani 42 poslancev proti 17 liberalcem, pa upanje je, da jih še nekaj pridobé pri nedolžnih 10 volitvah. V Bruselju so nevedni prostomišljaki uličarske potepuhe nahujskali, da so delali nepokoj; pa to jih le še bolj razodeva, da so enega škvarca z rogovileži. Tako bo Belgija po trinoštvu Orbanovem zopet prosto dihala pod blagrom pravične katoliške vlade. Framasonstvo je verženo. Morebiti eden prvih sadov enciklike sv. Očeta zoper framasonov. (*Missbl. Dölm.*)

Sedanji belgiški ministerski predsednik Malou ima že 74 let, v moči in čvrstem duhu pa je kos še vsim svojim tovaršem v Evropi. On je mož nezmernega premoženja, pa ni nič imel zoper to, da je njegov edini otrok kakor jezuit storil obljubo radovoljnega ubožstva; on sam pa je pred 5 leti daroval milijon frankov v ta namen, da so katoliške zasebne šole zamogle brezbožnim

državnim šolam kljubovati. Govornik je Malou tako izversten, da mu ni enacega v zbornicah. Dvakrat je bil od framasonov iz ministerstva spodrinen, pa dvakrat zopet izvoljen; toraj tudi deželo pozná bolje kot kdor si bodi drugi. Večino, ki jo je imel v prešnjih zbornicah, je bila le prav majhna, zraven tega je imel opraviti s silovitimi in zvijačnimi nasprotniki; k temu ga je še kraljeva želja gnala, da je moral le mehko z njimi delati. Oče je bil namreč sinu kralju dal gerdo pravilo: „Ako ti je voliti med katoličani in prostomišljaki, derži raji s poslednjimi, ker le-ti ti radi tron spodmikajo, ko pa ti bodo prvi v vsih okolišinah zvesti ostali.“ (Tedaj zato pa se ni zanje meniti, ampak za framasoni tapati! O politika, zakri očí!)

Na Pruskem se že zdaj prav živo pripravljajo na volitve v državni zbor, ki se bojo v jeseni veršile. Tudi katoličani bodo svojo dolžnost spolnili in si poiskali poslancev, kateri niso le po besedi katoličani, temuč ki res spolnujejo katoliške dolžnosti. (Nato se bode moralo tudi pri nas zanaprej drugač gledati, kot se je dosihdob; sicer se bode dežela vedno bolj pogrezovala v mlačnost in slaboverstvo.) Céncanje pruske vlade, ktera nikakor noče kulturne borbe popustiti in katoličanom popolnoma pravična biti, priganja katoliški narod, da bode toliko gorečniše posnemal Belgijance pri volitvah, in na to mora povsod priti.

Sv. Oče Leon sami so o nekem zaslišanju v začetku tega mesca rekli, da nič ne zahtevajo razun Cerkví svobode, da si more duhovstvo odgojati po cerkvenih načelih in da more svoje notranje zadeve sama vravnovati. Večkrat so zaterdili, da pri tem zahtevanju morajo ostati stanovitni, ker duhovno pastirstvo in duhovska oblast je izključno lastina sv. Cerkve. (Se vé, da luteranstvo to grozno nerado sliši, ker krivoverske in razkolne vlade hočejo biti tudi papeževke vsim katoliškim podložnim.) Zato je ena naj večih skerbí sv. Očeta cerkveno-politiški stan sv. Cerkve na Pruskem. Že dvanajst lét katoliška Cerkev terpi prehudo trenje pri neopravičenem seganju pruske vlade v katoliške zadeve. Ko so sv. Oče v začetku junija imeli več Nemcev pred seboj, so z naj večí določnostjo rekli, da ne morejo v ničemur nikakor in nobenkrate nič odjenjati, ako se ne zadostí njihovim zahtevam oziroma na odgojo novincev za duhovski stan. Pruski poslanec v Rimu, ki pojde zdaj na počitnice; bo imel malo sadú poročati svojemu gospodu Bizmarku.

Na Francoskem dela kolera strah; v Marsilji in Tulonu jih umira veliko na dan, po družih nekterih krajih merjejo po malem.

Žugajo sicer nekteri, da kolera se bo tudi po družih deželah razširila; eden poštenih listov pa pravi: „Prav za prav kolera gre le tje, kjer jo Bog hoče imeti.“ Molimo, da nas Bog te strašne šibe obvaruje. Pa nekaj družega je še bolj potreba: pregrehe in šuops zapustiti. Brez dvoma kolera tam narprej kosí, kjer je greh zamahnul, ali špirit pot pripravlja.

Bratovske zadeve.

V molitev priporočeni:

Na milostne priprošnje N. lj. G. presv. Jezusovega Serca, sv. Jožefa, sv. Nikolaja, ss. Hermagora in Fortunata, naših angeljev varhov in vsih naših patronov Bog dobrotno odverni od naše dežele poboje, umore in samomore, odpad in brezverstvo, prešestvanja in vse nečistosti, sovraštva, preklinjevanje in vse pošastne pregrehe in velike nesreče. To bodi pred vsim drugim priporočeno v brat. molitev. — Neka deklica, s hudimi bolečinami na nogi, se ponižno v molitev priporoča.

Zahvala.

Jaz in moj mož sva po priprošnji presvete Device Marije, sv. Jožefa in sv. Antona od hude in nevarne boleznj ozdravela. Toraj iskrena zahvala preč. Devici, sv. Jožefu in sv. Antonu!

Marija Drenik je neizrečeno velike bolečine na nogah terpela, po priprošnji prečiste Dev. je ozdravela.
Fr. Š.

Koledar za prihodnji teden:

28. mal. serpana. S. Nazarij. — S. Marta. — 30. S. Julita. — 31. S. Ignacij. — 1. vel. travna. Verige sv. Petra. — 2. Porcijunkula. S. Alfons Lig. — 3. Deseta nedelja po Bink. Najdenje sv. Štefana muč.

Listek za raznoterosti.

Iz Ljubljane. *God prihodnjega ljubljanskega škofa visoko čast. gospoda dr. Jakopa Misja* je danes. Prečast. stoljni kapitelj Jim je poslal čestitanje v Gradec. Na prošnje patrona sv. Jakopa Jim Bog dodeli, da bodo vreden apostelj naše škofije.

Zadeve dijaške kuhinje. Za prvo polovico julija, to je, za konec šolskega leta, je bilo plačati: a) v ljudski kuhinji za živež 65 gld. 97 kr. od 85 mladenčev; — b) za druge potrebe, pa k živežu, stanovanju itd. družih 19 šolcev 39 gld. 52 kr. Tedaj skup 105 gld. 49 kr. za 104 mladenče, ki so bili več ali manj redoma podpirani. — Kako pa je bilo s plačo? Malo majčkeno je „zapél,“ — pa toliko, da se je komaj slišalo. Zato pa imamo tolažilo, da veliko število naše mladine iz vsih krajev naše mile dežele je študiralo, ki bi brez te pomoči javljne bili mogli, in so — malo da ne vsi — šolo pray lepo zveršili. — Precej močno se ponujajo zopet zóvi, pa kam z njimi? Še dosedanjim ne bomo mogli vsim kaj. Vidili bomo, kaj Bog dá, kaj prijatelji naše mladine storé in porekó. O drugi priliki še kaj.

Perve nove maše so opravili sledeči čč. gg.: Bernik Valentin v nedeljo o 1/2 6 v uršulinski cerkvi; pridigoval je preč. g. dr. Lampé. Ob 9. isti dan je pel slovesno sv. mašo č. g. Sebastijan Elbert pri čč. oo. Frančiškanih; pridigoval je preč. g. Jan. Flis. — V ponedeljek, 21. julija je imel tiho sv. mašo č. g. Fr. Kušar, pri N. lj. G. v stolni cerkvi. — V sredo, 23. julija, je pel slovesno sv. mašo č. g. Albin Ilovski v cerkvi Jezusovega presv. Serca.

Svarilo. Zopet je tožil človek s kmetov, ki je prišel po opravilu v Ljubljano, da mu je denar ukraden po noči, ko je v neki kerčmi prenočeval. In enake pritožbe se slišijo prav pogosto. Kdor tedaj v mesto pride, naj dobro pazi na denar in ne prenočuje v kakoršni koli beznici, ker nesramni tatovi se plazijo po kerčmah in družih hišah kakor gadje po grobljah. Revež delavec se trudi tedne in mesce, da si prisluži kake groše, ktere mu iz žepa izmakue neusmiljeni potepuh, kteri se ne boji ne Boga in ne pekla!

Zahvala. Prejel sem zopet s prisecno hvaležnostjo nadaljevanje po „Zg. Dan.“ nabranih darov, namreč 525 gld. 37 kr. O tej priliki vnovo v svojem in v imenu vse fare naznanjam naj iskrenejšo zahvalo za vse blagodušne darove, ki so se zlasti na poziv ranjcena premilostnega gosp. knezoškofa, letos za tukajšnje cerkev po mnogih farah v škofiji dozdej nabrali — zahvalujemo se ne le dobroserčnim darovalcem, ampak tudi vsem preč. gosp. duhovnom, ki so z vnetim priporočevanjem in pobira-

njem v to pripomogli, zahvalujemo se naj iskreniše z resnično željo in molitvijo: naj premilostni Bog vsim z vso obilnostjo povračuje.

J. Mesar,
župnik.

V Boh. Bistrici, 21. mal. serp.

V Novem Jorku so pretekle leta protestanti znamenitega imena prestopali v katoliško Cerkev. Ravno une dni je katoličan postal obrist Geo Bliss, imeniten pravdosrednik in republikanski politikar. Sin je puritanskih staršev. Njegova žena je že pred nekterimi leti iz anglikanske cerkve prestopila k pravi veri. Velikansko zgledovanje je storilo to spreobrnjenje.

Poklic. Mladi grof Vojtéh Falkenberški je bil odmenil svet zapustiti in samostansko življenje si izvoliti. Eden njegovih sorodnikov ga je začel motiti in mu je popisoval, kako bo njegova mati žalovala in se jokala, ako jo zapusti. (Pri nas je pač nasproti, ker slovenske modre in pobožne matere so vesele, ako si sinovi duhovski in posebej samostanski stan izvolijo.) Vojtéh pa je sorodniku pokazal na podobo s križem, pod katerim je žalostna Mati Božja stala, in rekel je: Ljubi striče, rekli ste mi, da mati se bodo jokali po meni. Ali se ni pa Marija prej jokala? Jezus bi bil lahko s križa stopil in materi solze posušil, toda tega ni storil; On je velikoveč dopustil, da tudi Marija je bila med njegovim križanjem v sercu križana, in jaz — jaz bi zató križ zapustil, ker se mi mati jokajo? Oh ne govorite več tako mehkužno pri tako važni reči. — Blagi mladenec je tako tehtno in ljubeznjivo govoril o darežljivi ljubezni Jezusa in deviške žalostne Matere B., da je tudi stric zapustil svet in v dominikanski red pristopil, ter sta bila čast in lepota tega reda.

Nauk. Dokler nam Bog terpljenje pošilja, je znamenje, da je zmeraj še nekaj tacega v nas, česar nas Bog očistiti hoče. Tedaj: poterpljenje!

Dobrotni darovi.

Za študentovsko kuhinjo: Čast. g. Vodopivec 3 gld. Čast. g. duhovnik Jož. Nakus 5 gld. — Čast. g. M. Bogolin 1 gld. 50 kr. — Preč. g. dr. J. Sterbenec, župnik v Hrenovcah, dež. poslanec itd. 5 gld.: „da se primanjkljaj zmanjša.“ — Čast. g. primicijant Andr. Adamič 5 gld.

Za sv. Očeta: Fara Žuženberk 25 gld. — Iz Hrenovic preč. g. dr. J. Sterbenec 5 gld. — Iz Ajdovice po čast. g. župniku 3 gld. — Čast. g. duh. Jož. Nakus 1 navaden in 1 dvojnati cekin.

Za sveto Detinstvo: Po oo. Laz. z napisom: „Ti soldi težko najdejo svojega gospodarja,“ 1 gld. 50 kr.

Za opravo ubožnih cerkev: Iz Šent-Ruperta 31 gld. Iz Kerke 21 gld. — Iz Kroke 22 gld. 40 kr. — Iz Šmihela pri Žužemberku 8 gld. — Iz Lašič 26 gld. — Od sv. Trojice 15 gld.

Za misijon v Bosni: Čast. g. župnik Mih. Bogolin 1 gld. 50 kr.

Zu kak dober namen: Po čast. g. A. Adamiču 1 gld. 85 kr.

Pogovori z gg. dopisovalci.

G. M. B. Oddali bodemo prej ko moč. — G. P. v Št.: Pej, terda bo. Vidili bomo, kaj Bog dá in korajža vipavska? — G. —: Došlo; Bog plati!